

Tilia x europaea KRISTINA[®] E ('Eleonora'^{PBR}) - parklind KRISTINA[®] E

Svensk parklind med imponerande historik

KORT VÄXTBESKRIVNING

Växtnamn: Tilia x europaea KRISTINA[®] E ('Eleonora'^{PBR}) - parklind KRISTINA[®] E

Härdighet: Zon 1-4(5)

Växtsätt: En typ av Pallida-lind. Stort träd med smal pyramidal kronform, höjd 20-30 m. Relativt korta sidogrenar och något hängande. Mer vertikal kronform hos äldre träd jmf med t ex 'Koningslinde' (kungslind).

Blomning: Högbladet som är fäst vid blomklasen (med 4-10 blommor) är avsmalnande från fästet och framåt.

Blad/grenar: Röda skott. Bladen är mattglänsande gröna på ovansidan och gulgröna på undersidan. Utdragen bladspetsen, 10-12 cm lång. Ljust beige hårtussar i nervvinklarna.

Växtplats: Föredrar fuktig, näringsrik- och mullhaltig jord men klarar även torrare jord i stadsmiljö.

Användning: Stads- och alléträd.

Övrigt: Sortskyddad - får ej förökas utan tillstånd från sortägaren (E-planta ek. för.).

E-merit: En svensk klon av parklind med imponerande historik och smalare kronform jämfört med andra Pallida-lindar.

Ursprung: Ursprungsträdet är Sveriges största lind (omkrets ca 10 m) och står på Svartsjö Slott i Mälardalen, planterad ca 1630 av Gustav II Adolf. Trädet har uppmärksammats i Rune Bengtssons doktorsavhandling om historiska lindar.

UTFÖRLIG VÄXTBESKRIVNING

Bakgrund/ursprung

Rune Bengtsson, forskare vid SLU/Alnarp, har beskrivit ursprungsträdet i sitt doktorand-arbete om historiska lindar. Trädet är intressant med sin imponerande historik, men även för den annorlunda kronformen jämfört med andra Pallida-typer.

Ursprungsträdet planterades i parken vid Svartsjö slott på Färingsö i Mälaren av Gustav II Adolf ca 1630. Säggen går isär huruvida han planterade trädet för att hedra sin mor Kristina av Holstein eller sin dotter som också hette Kristina, sedermera Drottning Kristina vid faderns död 1632. Trädet står kvar på platsen och kallas idag för 'Kristinalinden'. Dess mångstammiga växtsätt förklaras med att den planterades upp och ner.

Under barocktiden var det ganska vanligt att i svenska slottsparkar plantera lindar med holländskt ursprung, ofta olika kloner av Tilia x europaea. 'Kristina-linden' hade 2003 en stamomkrets på 980 cm i brösthöjd och är därmed Sveriges största lind, både bland vildväxande och planterade. Trädet benämns i Rune Bengtssons avhandling som Gustav II Adolfs lind.

Beskrivning

Rune Bengtsson har i sin avhandling delat in lindarna i 6 olika klongrupper. 'Kristina-linden' tillhör grupp A – Pallida-gruppen.

Trädet har en smal pyramidal kronform. Sidogrenarna är relativt korta och något hängande.

Kronformen hos äldre träd är mer vertikal jämfört med t ex 'Koningslinde' (kungslind). Sorten växer i unga år på samma sätt som 'Koningslinde' och kan inte tydligt särskiljas i unga år.

Övriga karaktärer liknar dem hos 'Koningslinde':

Skotten är röda. Bladen är mattglänsande gröna på ovansidan och gulgröna på undersidan.

Bladspetsen är utdragen och 10-12 cm lång. I nervvinklarna finns ljust beige hårtussar. Högbladet som är fäst vid blomklasen (med 4-10 blommor) är avsmalnande från fästet och framåt.

Växtplats

Föredrar fuktig, näringsrik- och mullhaltig jord men klarar även torrare ord i stadsmiljö.

Användning

Stads- och alléträd.

Förökning

KRISTINA har hittills förökats genom förädling på grundstam av *Tilia platyphyllos*. Även mikroförökning har provats för KRISTINA med bra resultat.

Sjukdomstestning

Elitplantstationen har sjukdomstestat sorten enligt SJV's föreskrifter och bevarar kärnplantor.

Namnsättning/sortskydd

E-planta ek. för. har genom avtal med Statens Fastighetsverk som äger Svartsjö Slott, erhållit ensamrätt att föröka och marknadsföra sorten KRISTINA. Varumärkesrätt inom EU har erhållits för handelsnamnet KRISTINA. Växtförädlarrätt har erhållits inom EU med sortnamnet 'Eleonora'. Sorten får ej förökas utan tillstånd av sortägaren E-planta ekonomisk förening.

Växtbeskrivning/källa

Sammanställning av Gunnel Holm, E-planta ek. för.

Litteratur:

Bengtsson, R. 2000. Stadsträd från A-Z.

Bengtsson, R. 2001. Identifiering av lindar. Gröna Fakta 7/2001.

Bengtsson, R. 2005. Variation in common lime (*Tilia x europaea* L.) in Swedish Gardens of the 17th and 18th centuries.

Statens Fastighetsverk. Informationsskylt intill ursprungsträdet.